

ОБҐРУНТУВАННЯ

щодо схвалення проєкту рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» (зміни до постанов НКРЕКП від 22.04.2019 № 585 та від 22.04.2019 № 586 щодо запровадження ІТС механізму)

В рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, яка була ратифікована у 2014 році між Європейським союзом та Україною (далі – Угода про асоціацію), погоджено необхідність підтримки зусиль України з реформування енергетичного сектору відповідно до законодавства та принципів ЄС.

З метою забезпечення процесу імплементації енергетичних Директив ЄС до законодавства України відповідно до членства в енергетичному співтоваристві прийнято низьку нормативно-правових актів, зокрема Закон України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон).

Відповідно до частини першої статті 2 Закону на виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме Директиви 2009/72/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС, Регламенту (ЄС) 714/2009 про умови доступу до мережі транскордонного обміну електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) 1228/2003, Директиви 2005/89/ЄС про заходи для забезпечення безпеки інвестування до системи електропостачання та інфраструктури.

Відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію Україна зобов'язалася імплементувати Регламент (ЄС) № 838/2010 від 23.10.2010 про встановлення настанов стосовно механізму компенсації між операторами системи передачі та спільного регуляторного підходу до встановлення плати за передачу електроенергії» (далі – Регламент Комісії ЄС).

Регламент Комісії ЄС встановлює єдиний підхід до встановлення плати за доступ до систем передачі, що працюють в межах однієї об'єднаної (синхронної) енергосистеми, при здійсненні транскордонних обмінів електричною енергією для забезпечення рівних умов роботи учасників ринку з різних країн на єдиному ринку ЄС.

З метою впровадження зобов'язань України щодо імплементації Регламенту Комісії ЄС для забезпечення участі ОСП України в ІТС механізмі проведено роботу з транспозиції та імплементації положень законодавства ЄС, включених Радою Міністрів Енергетичного Співтовариства до переліку aquis шляхом розроблення відповідних проєктів змін до нормативної бази Регулятора.

Так, розробленими змінами до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 (далі – КСП), передбачено впровадження норм щодо забезпечення участі ОСП України у ІТС механізмі із

визначенням підходів до здійснення учасниками ринку діяльності експорту/імпорту електричної енергії, зміст яких відповідає положенням Регламенту Комісії ЄС. Питання щодо схвалення проекту рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Кодексу системи передачі» (щодо запровадження ІТС механізму) включено до порядку денного засідання НКРЕКП, яке має відбутися 19.07.2022.

Таким чином, для запровадження участі оператора системи передачі України в ІТС механізмі необхідним є приведення положень Порядку встановлення (формування) тарифу на послуги з передачі електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 22.04.2019 № 585 (далі – Порядок розрахунку тарифу на послуги з передачі електричної енергії), та Порядку формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, затвердженого постановою НКРЕКП від 22.04.2019 № 586, у відповідність до запропонованих змін до КСП.

Запропонованими змінами до Порядків унормовано підходи до визначення обсягів передачі електричної енергії та обсягів відпущеної електричної енергії виробниками електричної енергії у періоди до та після приєднання оператора системи передачі України до ІТС механізму.

Крім цього, змінами до Порядку розрахунку тарифу на послуги з передачі електричної енергії передбачено:

застосування *ставки плати за послуги з передачі електричної енергії до/з країн периметру* – розмір плати за користування системою передачі для країн периметру (*perimeter fee*), що забезпечує відшкодування оператору системи передачі України витрат за користування системою передачі у разі експорту/імпорту до/з країн периметру;

врахування при розрахунку операційних витрат для визначення прогнозованого необхідного доходу ОСП складової витрат (доходів) оператора систем передачі України за Договором ІТС;

врахування доходу від застосування ліцензіатом *ставки плати за послуги з передачі електричної енергії до/з країн периметру* при розрахунку суми витрат (доходів) за Договором ІТС.

З огляду на зазначене, розроблено проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» (щодо запровадження ІТС механізму).

Отже, пропонується схвалити проект рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» та розмістити його на офіційній сторінці в мережі Інтернет за адресою: www.nerc.gov.ua з метою одержання зауважень та пропозицій.

Проект постанови «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» додається.

**Директор Департаменту із
регулювання відносин у сфері енергетики**

А. Огньов

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Про затвердження Змін до деяких
постанов НКРЕКП

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок електричної енергії» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Національної
комісії, що здійснює
державне регулювання у
сферах енергетики та
комунальних послуг
_____ № _____

ЗМІНИ
до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

I. Унести до Порядку встановлення (формування) тарифу на послуги з передачі електричної енергії, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 22 квітня 2019 року № 585, такі зміни:

1. У главі 1:

1) у пункті 1.2:

після абзацу п'ятнадцятого доповнити новим абзацом шістнадцятим такого змісту:

«ставка плати за послуги з передачі електричної енергії до/з країн периметру – розмір плати за користування системою передачі для країн периметру (perimeter fee), що забезпечує відшкодування оператору системи передачі України витрат за користування системою передачі у разі експорту/імпорту до/з країн периметру. Ставка плати є фіксованою та щорічно розраховується ENTSO-E в євро/МВт•год, відповідно до Регламенту Комісії (ЄС) № 838/2010 від 23 вересня 2010 року;».

У зв'язку з цим абзаци шістнадцятий – дев'ятнадцятий вважати відповідно абзацами сімнадцятим – двадцятим;

абзац вісімнадцятий викласти у такій редакції:

«тариф на послуги з передачі електричної енергії (далі – тариф) – розмір плати в розрахунку на одиницю обсягу передачі електричної енергії електричними мережами визначеної якості, визначеного згідно з цим Порядком, що забезпечує відшкодування ліцензіату обґрунтованих витрат на здійснення діяльності, а також отримання прибутку;»;

абзац двадцятий після знаків та слів ««Про ринок електричної енергії»,» доповнити словами, аббревіатурою та знаками «Кодексі системи передачі, затвердженому постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309 (далі – Кодекс системи передачі),»;

2) доповнити пункт 1.4 трьома новими абзацами такого змісту:

«Обсяг передачі електричної енергії (Wп) визначається:

у період до приєднання оператора системи передачі України до ІТС механізму як сума обсягу передачі (споживання) електричної енергії та обсягу експорту електричної енергії;

у період після приєднання оператора системи передачі України до ІТС механізму як обсяг передачі (споживання) електричної енергії.».

2. У главі 2:

1) у пункті 2.1:

доповнити підпункт 3 знаками та словами «, розрахунок прогнозованих витрат (доходів) за Договором ІТС»;

у підпункті 7 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити;

доповнити після підпункту 7 новим підпунктом 8 такого змісту:

«8) динаміку технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами, що виникли у системі передачі від прийняття (передачі) міждержавних (трансграничних) перетоків електричної енергії, у тому числі, для забезпечення перетікання електричної енергії до/з країн ІТС.

Обсяг таких технологічних витрат розраховується ENTSO-E шляхом обчислення різниці між обсягом фактичних технологічних витрат в системі передачі протягом відповідного періоду та розрахунковим обсягом витрат в системі передачі за відповідний період у випадку, якщо б прийняття (переміщення) електричної енергії не здійснювалось.

Обсяг прийняття (переміщення) електричної енергії розраховується на погодинній основі та обирається як менша з величин обсягу імпорту електричної енергії та обсягу експорту електричної енергії на міждержавних перетинах системи передачі відповідно до даних комерційного обліку.

Для визначення обсягу прийняття (переміщення) електричної енергії обсяг переміщеної електричної енергії через міждержавні лінії, зазначені в Договорі ІТС, до ОЕС України та обсяг переміщеної електричної енергії через міждержавні лінії, зазначені в Договорі ІТС, з ОЕС України мають бути зменшені пропорційно частці пропускної спроможності, розподіленої у спосіб інший, ніж визначено статтею 39 Закону України «Про ринок електричної енергії»;

У зв'язку з цим підпункти 8 – 10 вважати відповідно підпунктами 9 – 11;

у підпункті 10 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити;

2) у підпункті 2 пункту 2.4 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити.

3. У підпункті 2 пункту 4.2 глави 4 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити.

4. У главі 5:

1) у абзаці шостому пункту 5.2 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити;

2) у пункті 5.9:

абзац другий після букв, цифри та знаку « $N_{t-1}^{фоп}$ » доповнити буквами, цифрою та знаками « $-ITC_{t-1}^n$ », а після букв « $N_t^{фоп}$ » доповнити знаком та буквами « $+ITC_t^n$ »;

після абзацу п'ятого доповнити двома новими абзацами шостим та сьомим такого змісту:

« $ITC_t^п$ – прогнозовані витрати (доходи) за Договором ІТС, визначені з урахуванням розрахунку, отриманого від ENTSO-E та/або здійсненого ОСП, на прогнозний рік, тис. грн. При розрахунку суми витрат (доходів) за Договором ІТС враховується дохід від застосування ліцензіатом ставки плати за послуги з передачі електричної енергії до/з країн периметру, з від'ємним значенням;

$ITC_{t-1}^п$ – витрати (доходи) за Договором ІТС, ураховані в тарифах на послуги з передачі електричної енергії в році t-1, тис. грн;».

У зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом восьмим.

5. В абзацах двадцять сьомому, тридцять другому, тридцять четвертому, тридцять сьомому та тридцять восьмому пункту 6.2 глави 6 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити.

6. У главі 7:

1) у пункті 7.1:

після підпункту 8 доповнити новим підпунктом 9 такого змісту:

«9) розрахунок прогнозованих витрат (доходів) за Договором ІТС;».

У зв'язку з цим підпункти 9 – 14 вважати відповідно підпунктами 10 – 15; доповнити новим підпунктом такого змісту:

«16) динаміку технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами, що виникли у системі передачі від прийняття (передачі) міждержавних (транскордонних) перетоків електричної енергії, у тому числі, для забезпечення перетікання електричної енергії до/з країн ІТС. Обсяг таких технологічних витрат розраховується ENTSO-E шляхом обчислення різниці між обсягом фактичних технологічних витрат в системі передачі протягом відповідного періоду та розрахунковим обсягом витрат в системі передачі за відповідний період у випадку, якщо б прийняття (переміщення) електричної енергії не здійснювалось.

Обсяг прийняття (переміщення) електричної енергії розраховується на погодинній основі та обирається як менша з величин обсягу імпорту електричної енергії та обсягу експорту електричної енергії на міждержавних перетинах системи передачі відповідно до даних комерційного обліку.

Для визначення обсягу прийняття (переміщення) електричної енергії обсяг переміщеної електричної енергії через міждержавні лінії, зазначені в

Договорі ІТС, до ОЕС України та обсяг переміщеної електричної енергії через міждержавні лінії, зазначені в Договорі ІТС, з ОЕС України мають бути зменшені пропорційно частці пропускної спроможності, розподіленої у спосіб інший, ніж визначено статтею 39 Закону України «Про ринок електричної енергії.»;

2) у підпункті 3 пункту 7.7 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити;

3) у підпункті 5 пункту 7.8 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити;

4) у підпункті 1 пункту 7.20:

абзац другий після знаку та букв «+UOnt» доповнити знаком та буквами «+ITCnt»;

доповнити після абзацу вісімнадцятого новим абзацом дев'ятнадцятим такого змісту:

«ITCnt – прогнозовані витрати (доходи) за Договором ІТС, визначені з урахуванням розрахунку, отриманого від ENTSO-E та/або здійсненого ОСП, на прогнозний рік, тис. грн. При розрахунку суми витрат (доходів) за Договором ІТС враховується дохід, від застосування ліцензіатом ставки плати за послуги з передачі електричної енергії до/з країн периметру, з від'ємним значенням;».

У зв'язку з цим абзаци дев'ятнадцятий та двадцятий вважати відповідно абзацами двадцятим та двадцять першим.

7. У главі 8:

1) в абзаці четвертому знаки та слова «(споживання), експорту» виключити;

2) в абзаці восьмому знаки та слова «(споживання), експорту» та слова, цифри, аббревіатуру та знаки «затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309,» виключити;

3) абзаци дев'ятий – дванадцятий виключити.

У зв'язку з цим абзаци тринадцятий – п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами дев'ятим – одинадцятим.

8. У додатку 14:

1) доповнити після пункту 1.6 новим пунктом 1.7 такого змісту:

«

1.7 Витрати (доходи) за Договором ІТС тис. грн

».

У зв'язку з цим пункти 1.7 та 1.8 вважати пунктами 1.8 та 1.9 відповідно;

2) у пункті 8 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити.

9. У назві та пункті 1 додатка 15 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити.

10. У назві та графах 1, 4, 7 та 8 додатка 16 знаки та слова «(споживання), експорту» виключити.

II. Унести до Порядку встановлення (формування) тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 22 квітня 2019 року № 586, такі зміни:

1. У главі 1:

1) абзац тринадцятий пункту 1.2 викласти у такій редакції:

«тариф на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління (далі – тариф) – розмір плати в розрахунку на одиницю обсягу передачі електричної енергії та обсягу відпущеної електричної енергії виробниками електричної енергії, визначених згідно з цим Порядком, що забезпечує відшкодування суб'єкту господарювання обґрунтованих витрат на провадження діяльності з оперативно-технологічного управління ОЕС України, а також отримання прибутку.»;

2) доповнити пункт 1.4 шістьма новими абзацами такого змісту:

«Обсяг передачі електричної енергії ($W_{п}$) визначається:

у період до приєднання оператора системи передачі України до ІТС механізму як сума обсягу передачі (споживання) електричної енергії та обсягу експорту електричної енергії;

у період після приєднання оператора системи передачі України до ІТС механізму як обсяг передачі (споживання) електричної енергії.

Обсяг відпущеної електричної енергії виробниками електричної енергії ($W_{г}$) визначається:

у період до приєднання оператора системи передачі України до ІТС механізму як сума обсягу відпущеної електричної енергії виробниками електричної енергії з генеруючими одиницями типу В, С, D та обсягу імпорту електричної енергії;

у період після приєднання оператора системи передачі України до ІТС механізму як обсяг відпущеної електричної енергії виробниками електричної енергії з генеруючими одиницями типу В, С, D.».

2. У підпункті 3 пункту 4.2 глави 4 слова та знаки «обсягів імпорту, експорту електричної енергії та» та «(споживання)» виключити.

3. У главі 6:

1) в абзаці четвертому слова та знаки «(споживання)» та «електричними мережами, обсяг експорту електричної енергії» виключити;

2) в абзаці п'ятому знак та слова «, обсяг імпорту електричної енергії» виключити;

3) в абзаці шостому знаки та слова «(споживання)» та «, обсяги імпорту та експорту електричної енергії» виключити;

4) абзаци сьомий – десятий виключити.

4. У додатку 2:

1) у пункті 5 знаки та слова «(споживання)» та «, обсяг експорту електричної енергії» виключити;

2) у пункті 6 знак та слова «, обсяг імпорту електричної енергії» виключити.

Директор Департаменту із
регулювання відносин у сфері енергетики

А. Огньов